

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ
«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №39 БЮЛЛЕТЕНІ

2023 ж. 29 қыркүйек, жұма

*1-сурет. 2023 ж. 28 қыркүйек ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің
NASA/GSFC фотосуреті*

**2023 Ж. 28 ҚЫРКҮЙЕК – 3 ҚАЗАН АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ
ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ**

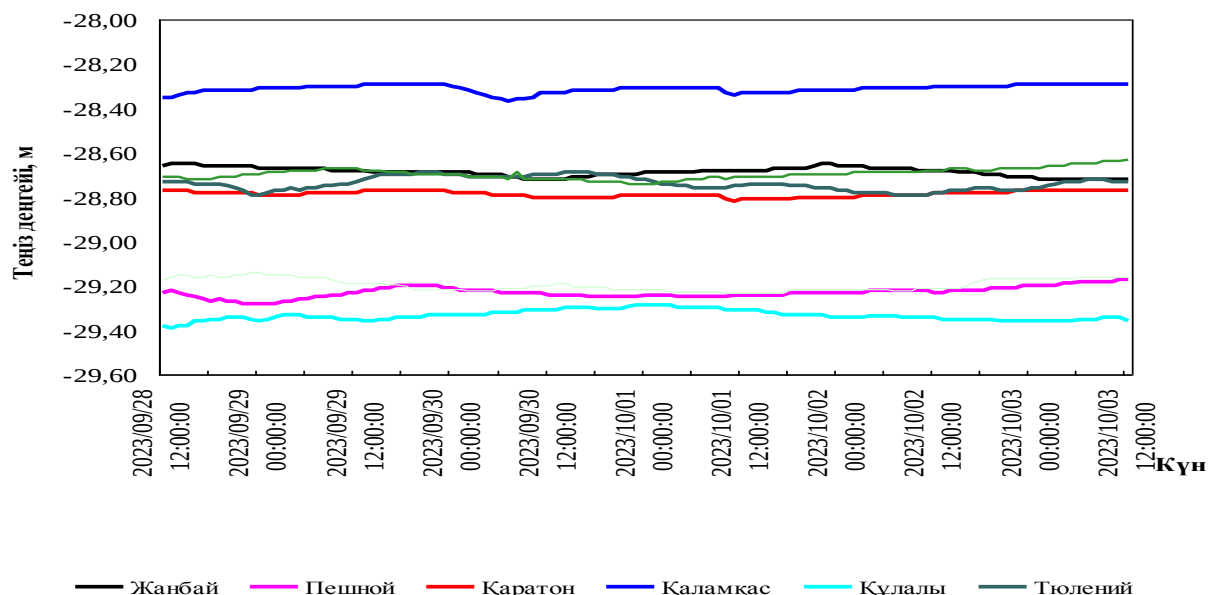
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарасытырлған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 28,84 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,29 м-ден минус 29,39 м аралығында болуы мүмкін.

2-суретте Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Пешной ауданында, Құлалы арал, Тюлений арал, Жанбай, Қаратон және Қаламқас аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы 11 см-ден аспайды.

2-сурет. Солтүстік Каспийдегі теңіз деңгейінің болжамы

2023 Ж. 28 ҚЫРКҮЙЕК – 3 ҚАЗАН АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҢҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

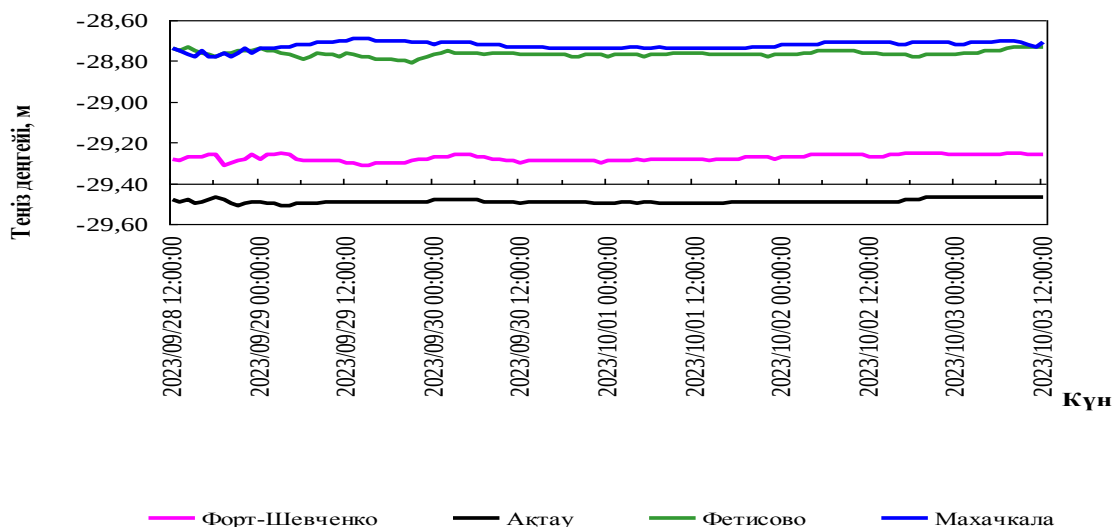
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 29,06 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,69 м-ден минус 29,51 м аралығында болуы мүмкін.

3-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **9 см-ден аспайды**.

3-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Солтүстік Каспий					
Жанбай	-65 (-28,65)	2023/09/28 13:00:00	-72 (-28,72)	2023/09/30 09:00:00	-69 (-28,69)
Пешной	-117 (-29,17)	2023/10/03 11:00:00	-128 (-29,28)	2023/09/28 22:00:00	-123 (-29,23)
Қаратон	-77 (-28,77)	2023/09/28 12:00:00	-82 (-28,82)	2023/10/01 11:00:00	-79 (-28,79)
Қаламқас	-29 (-28,29)	2023/09/29 13:00:00	-37 (-28,37)	2023/09/30 07:00:00	-31 (-28,31)
Құлалы	-129 (-29,29)	2023/10/01 03:00:00	-139 (-29,39)	2023/09/28 13:00:00	-133 (-29,33)
Тюлений	-63 (-28,63)	2023/10/03 12:00:00	-74 (-28,74)	2023/09/30 22:00:00	-70 (-28,70)
Орта Каспий					
Форт-Шевченко	-125 (-29,25)	2023/09/29 03:00:00	-131 (-29,31)	2023/09/28 19:00:00	-128 (-29,28)
Ақтау	-147 (-29,47)	2023/09/28 18:00:00	-151 (-29,51)	2023/09/28 21:00:00	-149 (-29,49)
Фетисово	-73 (-28,73)	2023/09/28 14:00:00	-81 (-28,81)	2023/09/29 21:00:00	-76 (-28,76)
Махачкала	-69 (-28,69)	2023/09/29 13:00:00	-78 (-28,78)	2023/09/28 15:00:00	-73 (-28,73)

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

2023 ж. 21 - 27 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНДАҒЫ ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,91 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,34 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,40 м-ге сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 29,05 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,67 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,49 м-ге сәйкес келді.

СОЛТҮСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
Желкөтерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мен үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайыңға тұрып қалуы мүмкін

* Есептік сипаттамалар Каспий теңізі жағдайына «Қазгидромет» РМК жасаған Дат гидравликалық институтының MIKE 21 гидродинамикалық модулін қолдану арқылы алынған. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәліметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.

** Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.

*** Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т Пешной деректері бойынша жасалған.

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында құрастырылды

Мекенжайы: 050022, Алматы, Абай даңғ. 32, Тел. (717)2 79 83 12

e-mail: kaspy@meteo.kz

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде «Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.